

BÁO CÁO

Thực trạng công tác bảo vệ, bảo quản và phát huy giá trị bảo vật quốc gia trên địa bàn tỉnh Bình Định

Kính gửi: Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

Thực hiện chỉ đạo của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tại văn bản số 1498/BVHTTDL-DSVH ngày 18/4/2023 về việc tăng cường công tác bảo vệ, bảo quản, phát huy giá trị bảo vật quốc gia và lập hồ sơ hiện vật đề nghị công nhận bảo vật quốc gia đợt 12, năm 2023; UBND tỉnh Bình Định báo cáo thực trạng công tác bảo vệ, bảo quản và phát huy giá trị bảo vật quốc gia trên địa bàn tỉnh Bình Định như sau:

Đến nay, tỉnh Bình Định có 11 hiện vật được Thủ tướng Chính phủ quyết định công nhận bảo vật quốc gia. Các bảo vật quốc gia trên địa bàn tỉnh Bình Định hầu hết là tác phẩm nghệ thuật điêu khắc Champa, hiện đang được lưu giữ tại Bảo tàng tỉnh Bình Định (06 hiện vật); Chùa Phật Lôi, xã Nhơn Hội, thành phố Quy Nhơn (01 hiện vật); Chùa Nhạn Sơn, xã Nhơn Hậu, thị xã An Nhơn (02 hiện vật); Thành Hoàng Đế, xã Nhơn Hậu, thị xã An Nhơn (02 hiện vật)

Các bảo vật quốc gia nói trên góp phần khẳng định những giá trị lịch sử - văn hóa độc đáo của tỉnh Bình Định trong kho tàng di sản văn hóa dân tộc. Sau khi các hiện vật được Thủ tướng Chính phủ công nhận là bảo vật quốc gia, UBND tỉnh Bình Định giao Sở Văn hóa và Thể thao chỉ đạo Bảo tàng tỉnh Bình Định xây dựng chương trình, kế hoạch về bảo vệ, bảo quản và phát huy giá trị của bảo vật quốc gia, cụ thể là:

1. Về công tác bảo vệ

- Đối với các bảo vật quốc gia tại Bảo tàng tỉnh, đơn vị đã xây dựng phương tiện bảo vệ, bảo quản hiện vật, đầu tư mua sắm vật tư, thiết bị máy móc chuyên dụng để phục vụ công tác bảo vệ:

+ Lắp đặt mới thiết bị bảo vệ: camera, báo động, báo cháy và phòng, chữa cháy đạt tiêu chuẩn nhằm theo dõi thường xuyên, bảo đảm công tác an toàn, an ninh đối với hiện vật, bảo vật quốc gia.

+ Phối hợp với cơ quan Cảnh sát phòng cháy chữa cháy, phòng chống cháy nổ; lắp đặt, trang bị hệ thống các bình cứu hỏa và kiểm tra, kiểm soát thường xuyên theo định kỳ.

+ Lắp đặt thay thế hệ thống cửa chắc chắn để đảm bảo an toàn và bố trí nhân viên bảo vệ trực thường xuyên 24/24 giờ/ ngày.

+ Phối hợp chặt chẽ với cơ quan Công an địa phương trong việc thực hiện các biện pháp đảm bảo an ninh trật tự trên địa bàn và công tác bảo đảm an ninh, an toàn đối với hiện vật bảo tàng nói chung và bảo vật quốc gia nói riêng.

- Đối với các bảo vật quốc gia hiện đang được lưu giữ tại chùa Phật Lôi (Quy Nhơn), chùa Nhạn Sơn (An Nhơn), Bảo tàng tỉnh đã làm việc với trụ trì các chùa, các cơ quan chức năng văn hóa, công an, chính quyền địa phương các cấp sở tại xây dựng kế hoạch liên ngành trong việc giữ gìn; bảo quản an toàn bảo vật quốc gia. Kịp thời, chủ động báo cáo, thông tin với cơ quan chủ quản và các cơ quan có liên quan về vấn đề ảnh hưởng đến việc bảo vệ tuyệt đối an toàn cho các bảo vật quốc gia. Các ngôi chùa có bảo vật quốc gia đều được xây dựng khang trang, các bảo vật quốc gia hiện được đặt thờ trang trọng trong chánh điện của các ngôi chùa, gắn liền với tín ngưỡng tâm linh thành kính của người dân địa phương và du khách thập phương nên được giữ gìn, chăm nom thường xuyên.

- Đối với bảo vật quốc gia Hai tượng voi đá đang được lưu giữ tại thành Hoàng Đế (xã Nhơn Hậu, thị xã An Nhơn), Bảo tàng tỉnh đã xây dựng phương án thiết kế chỉnh trang, tôn tạo hạ tầng cảnh quan khu vực hai tượng voi đá thành Đồ Bàn tại khu vực di tích: làm hàng rào bằng trụ inox nối nhau bằng dây xích xung quanh 02 tượng voi để bảo vệ, trong khuôn viên tạo đường đi nội bộ, lát đá ong kết hợp trồng cỏ và cây hoa sứ; chống sụt lún hiện vật;... xây dựng bảng mã QR - code thông tin hiện vật, lắp đặt hệ thống điện chiếu sáng, lắp đặt camera giám sát và phối hợp với cơ quan chức năng văn hóa, công an, chính quyền địa phương bảo vệ tuyệt đối an toàn cho hiện vật.

2. Về công tác bảo quản

- Các hiện vật được trưng bày, bảo quản trong Bảo tàng nói chung và các bảo vật quốc gia nói riêng luôn được bảo quản cẩn thận theo quy định của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về bảo quản hiện vật bảo tàng. Hầu hết các bảo vật quốc gia tại Bình Định đều là những tác phẩm điêu khắc Champa bằng chất liệu đá, có niên đại từ thế kỷ XII - XIII.

- Các bảo vật quốc gia luôn được xử lý làm vệ sinh bảo quản hàng ngày. Hiện vật được trưng bày đặt trên bục, bệ trang trọng và đặt trong chế độ bảo quản đặc biệt; có hệ thống thông gió làm thông thoáng hiện vật nhằm chống hư hỏng, kéo dài tuổi thọ và làm tăng giá trị cho hiện vật.

3. Công tác phát huy giá trị bảo vật quốc gia

- Để phát huy giá trị các bảo vật quốc gia, Bảo tàng tỉnh Bình Định đã lập kế hoạch chỉnh sửa, nâng cấp các phòng trưng bày có bảo vật quốc gia và thực hiện phương pháp trưng bày tôn vinh hiện vật bằng hệ thống đèn chiếu sáng; tùy

từng loại hình, hình dáng, kích thước hiện vật mà đưa ra phương tiện mỹ thuật trưng bày thích hợp.

- Xây dựng các etiket, giới thiệu ngắn gọn hiện vật bằng hai thứ tiếng Việt - Anh, làm pano quảng bá các bảo vật quốc gia đặt ở trước Bảo tàng để giới thiệu đến công chúng và du khách; xây dựng các ấn phẩm quảng bá bảo vật quốc gia, giới thiệu bảo vật quốc gia trên trang website của Bảo tàng tỉnh Bình Định (<http://baotangtinhbinhdinh.vn/>); quảng bá trên các phương tiện thông tin đại chúng trung ương và địa phương...

Bảo tàng tỉnh Bình Định đa dạng hóa hoạt động quảng bá bảo vật quốc gia bằng việc lồng ghép nhiều cuộc trưng bày chuyên đề lưu động, tại chỗ, xây dựng nhiều chương trình ngoại khóa đến các đối tượng học sinh, sinh viên, chú trọng thuyết minh chuyên sâu, có điểm nhấn để tạo sức hút.... Bảo tàng đã đón tiếp và phục vụ hàng triệu lượt khách đến tham quan, đón tiếp hàng trăm nhà khoa học trong và ngoài nước đến nghiên cứu, các cơ quan thông tấn báo chí đến khai thác, viết bài và tạo nhiều ấn tượng tốt đẹp đối với công chúng và du khách đến tham quan, nghiên cứu, học tập. Hiện nay, Bảo tàng tỉnh Bình Định triển khai chương trình số hóa thông tin các hiện vật Bảo tàng, nhất là các Bảo vật quốc gia để du khách dễ dàng tra cứu thông tin liên quan đến những hiện vật độc đáo này, phục vụ tốt công tác tuyên truyền, quảng bá và thu hút khách du lịch trong hành trình đến với di sản văn hóa Bình Định.

Nhìn chung, các bảo vật quốc gia trên địa bàn tỉnh Bình Định đang được đặt trong chế độ bảo vệ, bảo quản đặc biệt, trang trọng, an toàn và phát huy tích cực giá trị lịch sử - văn hóa, góp phần làm phong phú kho tàng di sản văn hóa Việt Nam.

Trên đây là Báo cáo thực trạng công tác bảo vệ, bảo quản và phát huy giá trị bảo vật quốc gia trên địa bàn tỉnh Bình Định trong thời gian qua, UBND tỉnh báo cáo Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xem xét, chỉ đạo.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Cục Di sản Văn hóa (Bộ VH-TT-DL);
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Sở Văn hóa và Thể thao;
- CVP, PVP VX;
- Lưu: VT, K1.

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Lâm Hải Giang